

УДК 658

Пшоняк О. – ст. гр. БМ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТРАХУВАННЯ ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Хрупович С.Є.

Валютні ризики є частиною комерційних ризиків, які загрожують учасникам ЗЕД. Валютні ризики — це небезпека валютних втрат у результаті зміни курсу валюти ціни (позики) стосовно валюти платежу в період між підписанням контракту або кредитної угоди і здійсненням платежу. В основі валютного ризику лежить зміна реальної вартості грошового зобов'язання в зазначений період. Валютні ризики загрожують обом сторонам угоди. У зв'язку з тим, що курси абсолютно усіх валют, у тому числі й резервної валюти — долара США, зазнають періодичних коливань унаслідок різних об'єктивних і суб'єктивних причин, практика міжнародних економічних відносин виробила підходи до вибору стратегії захисту від валютних ризиків.

Світова практика страхування валютних і кредитних ризиків відображає зміни, що відбуваються у світовій економіці й валютній системі в цілому. Найбільш простим і найпоширенішим методом страхування валютних ризиків були золоті й валютні захисні застереження, які почали застосовуватися після Другої світової війни. Для зниження ризику падіння курсу валюти ціни, на практиці набули поширення багатовалютні застереження. Сьогодні валютні застереження, як метод страхування валютних ризиків експортерів і кредиторів, поступово замінюються сучасними методами страхування: валютними опціонами, форвардними валютними операціями, валютними ф'ючерсами, міжбанківськими операціями "своп". Валютний опціон — угода між покупцем опціону і продавцем валют, що надає право покупцю опціону купувати або продавати валюту за визначеним курсом протягом обумовленого часу за винагороду, що сплачується продавцю.

Форвардна валютна операція — продаж або покупка певної суми валюти з інтервалом за часом між укладанням і виконанням угоди за курсом дня укладання угоди. Форвардні валютні операції здійснюються поза біржею. Форвардні валютні, кредитні й фінансові операції є альтернативою для біржових ф'ючерсів і опціонних операцій. Валютний ф'ючерс — термінова біржова угода, що є угодою купівлі-продажу певної валюти за курсом, зафіксованим на момент укладання угоди, з виконанням через визначений термін. Відмінність валютних ф'ючерсів від операцій "форвард" полягає в тому, що: ф'ючерси — це торгівля стандартними контрактами; обов'язковою умовою ф'ючерсу є гарантійний депозит; розрахунки між контрагентами здійснюються через клірингову палату при валютній біржі, що виступає посередником між сторонами й одночасно гарантом угоди. Валютна операція "своп" — це купівля іноземної валюти на умовах "спот" в обмін на вітчизняну валюту з подальшим викупленням. Угоди "своп" зручні для банків, тому що не створюють непокритої валютної позиції — обсяги вимог і зобов'язань банку в іноземній валюті збігаються. Цілями операцій "своп" можуть бути: придбання необхідної валюти для міжнародних розрахунків; здійснення політики диверсифікації валютних резервів; підтримка визначених залишків на поточних рахунках. Названі види страхування в широкому плані можуть розглядатися як страхування експортних кредитів, хоч, звичайно, кожний з них має певні особливості. В широкому плані, захист від валютних ризиків включає використання захисних обумовлень в контрактах, прогнозування курсу різних валют, тощо, але вони виходять за рамки страхування.